

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.I.21.079/2024/5.

A tanács tagjai: Dr. Cseh Attila a tanács elnöke
Dr. Magosi Szilvia előadó bíró
Dr. Mocsár Attila Zsolt bíró
Nyíróné dr. Kiss Ildikó bíró
Dr. Szabó Klára bíró

A felperes: felperes1
(cím1)

A felperes képviselője: 1000. sz. Ügyvédi Iroda
ügyintéző: dr. Dantesz Péter ügyvéd
(cím2)

Az alperes: alperes1
(cím3)

Az alperes képviselője: Törös Ügyvédi Iroda
ügyintéző: dr. Törös Judit ügyvéd
(cím4)

A per tárgya: Szerződés érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: Alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Fővárosi Ítéltábla 13.Gf.40.321/2023/10. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Fővárosi Törvényszék 2.P.22.045/2022/28. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálattal támadott részében hatályon kívül helyezi, az elsőfokú ítéletet megváltoztatja, és a keresetet teljes egészében elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 2.587.354 (kétfmillió-ötszáznyolcvanhétezer-háromszázötvennégy) forint együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 1.464.000 (egymillió-négyszázhatvannégyezer) forint kereseti és 1.459.300 (egymillió-négyszázötvenkilencezer-háromszáz) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 130.960 (százharmincezer-kilencszázhatvan) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alperes jogelődje az hitelező1 (a továbbiakban: hitelező) és a felperes mint adós 2007. február 20-án közjegyzői okiratba foglalt deviza alapú kölcsönszerződéseket („Önálló zálogjoggal biztosított részben hitelkiváltási célú kölcsönszerződés deviza alapú kölcsönhöz”, banki ügyletazonosító: 60792455; „Önálló zálogjoggal biztosított kölcsönszerződés deviza alapú kölcsönhöz részben életbiztosításhoz kapcsolódóan”, banki ügyletazonosító: 60798602, 60799517) kötöttek, összesen 31.505.000 forintnak megfelelő svájci frank kölcsön tárgyában. A kölcsönszerződések I.3.7. pontja azonosan tartalmazta, hogy az adós az igénybe vett kölcsön összege után a folyósítás időpontjától havonta a hitelező által egyoldalúan változtatható mértékű kezelési költséget köteles fizetni, amelynek induló mértéke 1,9 %. Az egyes szerződések azonos megszövegezésű rendelkezése szerint (A/I.4.3.1., B/I.6.1.4., illetve B/II.8.3.1. pont) az adós a fizetési kötelezettségét legkésőbb a tartozás esedékességének napján érvényes, a hitelező által az adott devizanemben meghatározott és az üzletszabályzatban rögzítettek szerint közzétett deviza eladási árfolyamon köteles teljesíteni úgy, hogy a forint ellenérték legkésőbb az esedékesség napján az itt megjelölt számlán rendelkezésre álljon. A hitelező az esedékesség napján a jelen pontban meghatározott árfolyamon számítja az adós nyilvántartási devizanemben meghatározott fizetési kötelezettségeit forintra, és ezen összeggel megterheli a forinthitel elszámolási számlát, egyidejűleg jóváírja azt az adós devizatorlesztéseinek nyilvántartására szolgáló számláján.

[2] A hitelező a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2 tv.) alapján az elszámolást elkészítette, az felülvizsgálatnak minősül.

[3] A Fővárosi Törvényszék (a továbbiakban: elsőfokú bíróság) előtti 2.P.22.623/2020. számú eljárásban a felperes módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy a kölcsönszerződéseknek az árfolyamkockázatot korlátlanul a fogyasztóra telepítő, és a kezelési költségre vonatkozó szerződési feltételei tisztességtelenek, ezért a szerződések érvénytelenek.

[4] A Kúria felülvizsgálati eljárásban a 2022. június 21-én kelt Gfv.VI.30.448/2021/7. számú részítéletével hatályon kívül helyezte az elsőfokú bíróság keresetet elutasító ítéletével szemben a felperes részéről benyújtott fellebbezés folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla 3.Pf.20.067/2021/11/II. számú közbenső ítéletét, az elsőfokú bíróság ítéletét az árfolyamkockázatot a felperesre telepítő szerződéses kikötések tisztességtelenségének megállapítására irányuló keresetet elutasító részében helybenhagyta, a kezelési költségre és a teljes perköltségre vonatkozó részében a jogerős ítéletet az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően hatályon kívül helyezte és e körben az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Megállapította, hogy a felperesnek 254.000 forint, az

alperesnek 324.000 forint felülvizsgálati eljárási költsége merült fel, az alperes 3.430.000 forint általa megfizetett felülvizsgálati eljárási illeték visszatérítését kérheti.

[5] A Kúria a megismételt eljárásra előírta az elsőfokú bíróságnak, hogy a részítéletben kifejtett szempontoknak megfelelően a jóhiszeműség és egyensúly (arányosság) feltételei együttes teljesülését kell vizsgálnia, azt, hogy a kezelési költség felszámításával (a kamat és a kezelési költség mértékére tekintettel) a felperes terhére kialakult-e jelentős egyenlőtlenség a szerződéskötéskor hasonló kondíciókkal (pl. pénznem, futamidő, kockázati besorolás) rendelkező kölcsönszerződésekben alkalmazott piaci kamatok figyelembe vételével. Ehhez támpontot nyújthatnak az alperes fellebbezésében és a felülvizsgálati kérelmében hivatkozott, az MNB által közzétett adatok, illetve a felek e körben előadott esetleges további nyilatkozatai, bizonyítási indítványa.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[6] A megismételt eljárásban a felperes fenntartott keresetében a kölcsönszerződéseknek az I.3.7. pontjában foglalt, a kezelési költségre vonatkozó feltételei tisztességtelenség okán való érvénytelensége megállapítását és az alperes kötelezését kérte az e feltételek alapján megfizetett 5.793.170 forint visszafizetésére. Előadta: a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: régi Hpt.) 2. számú mellékletének meghatározásából megállapítható, hogy a kamat magában foglalja a kölcsönszerződés nyilvántartásával, elszámolásával, figyelemmel kísérésével, ellenőrzésével, behajtásával, forrásfinanszírozásával kapcsolatosan felmerült költségeket is. Az alperes üzletszabályzatának 4.2.1. pontja taxatív felsorolása részletezi a hiteldíj összetevőit, h) pont alatt nevesíti a kezelési költséget, i) pont alatt az egyes egyedi hitelműveletekhez kapcsolódó jutalékokat, díjakat, költségeket, j) pont alatt pedig a költségtérítést. Az üzletszabályzat 4.2.1. pontja alapján nem határozható meg világosan és érthetően a kezelési költség fogalma, az ahhoz kapcsolódó tevékenység, figyelemmel arra is, hogy az ügyfél a kölcsön használatáért ügyleti kamatot fizet. Bár az alperes a kezelési költség megfizetését az ügyfélre terheli, de nem különíti el azt az ügyleti kamattól, ezért ennek a perbeli kölcsönszerződésbe történő felszámítása nem felel meg a ténylegesség elvének, mert nem ténylegesen felmerült költség térítését szolgálja. Definíálható költségtől független, de az árfolyamváltozáshoz kapcsolódó fizetési kötelezettség ténylegesen nem költségtérítés, hanem árfolyamnyereséget eredményez a hitelezőnek.

[7] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) C-621/17. számú ítéletében foglaltakra hivatkozással előadta: a kezelési költség tényleges komplex banki szolgáltatásokat ellentételez, a régi Hpt. 210. § (2) bekezdése egyéb költség felszámolását is lehetővé tette a pénzügyi intézet számára, amelyek teljes hiteldíjmutatóba történő beszámítását a hatályos THM rendelet is megengedi. A kölcsönszerződések kezelési költséggel kapcsolatos rendelkezései megfelelnek a transzparencia teszt követelményének, azok világosak és érthetőek. A kezelési költség kizárólag a kölcsönszerződésben azonosítható adminisztratív szolgáltatási díjat tartalmazza, ezen költségek a kölcsönösszegre vetítve nem aránytalanok. A kölcsönszerződés a kezelési költség megállapításával nem sértette a fogyasztó érdekeit, nem szűkítette le, nem korlátozta a felperes kölcsönszerződésekből származó jogait. Amennyiben az MNB által alkalmazott THM mértékből levonásra kerül az MNB egyéb költség mértéke, a két adat különbözete 2,08 %, amely a per tárgyát képező szerződések szerinti százalékos értéktől nem tér el kimagaslóan. Hivatkozott a Kúria Pfv.20.536/2020/8., Gfv.30.088/2020/10. és a Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.20.308/2020/6. számú ítéleteire.

Az első- és másodfokú ítélet

[8] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 5.793.170 forintot. Megállapította, hogy a perrel kapcsolatban felmerült

költségeiket a felek maguk viselik. Kötelezte a felperest 714.000 forint, az alperest 750.000 forint feljegyzett eljárási illeték megfizetésére.

[9] Határozatának indokolása szerint az alperes azzal, hogy nem vitatta a kezelési költség tekintetében a felperes számítását, és azt sem, hogy a felperesnek az általa számított összegek járnak vissza, illetve a tartozásba beszámításra kerülhetnek, a keresetet nem vitatta, ezért az ítélet részletes indokolását a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp). 221. § (2) bekezdése alapján mellőzte.

[10] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú ítéletet a régi Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és megállapította, hogy a felperes és az alperes jogelődje között 2007. február 20-án létrejött 60792455, 60798602, 60799517 ügyletazonosító számú kölcsönszerződések 3.7. pontjában foglalt, a felperest kezelési költség megfizetésére kötelező feltétel tisztességtelen, ezért érvénytelen; ezt meghaladóan a keresetet elutasította; egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Kötelezte az alperest 729.650 forint fellebbezési illeték megfizetésére, valamint megállapította, hogy a felperes költségmentessége folytán le nem rótt 729.650 forint fellebbezési illeték az állam terhén marad. Rendelkezése szerint a másodfokú eljárással és a felülvizsgálati eljárással kapcsolatosan felmerült költségeiket a felek maguk kötelesek viselni.

[11] A határozata indokolásában kifejtettek szerint az elsőfokú bírósággal ellentétben úgy ítélte, hogy az alperes nem ismerte el a kereset jogalapját, ezért a fellebbezésben és a fellebbezési ellenkérelemben foglaltak alapján, valamint a Kúria által előírt szempontok, a ténylegesség, a jóhiszeműség, az egyensúly/arányosság, valamint az átláthatóság elvei szerint vizsgálta a kezelési költségre vonatkozó szerződési feltételek tisztességtelenségét.

[12] Rámutatott, hogy az EUB az átláthatóság követelményével kapcsolatban több ítéletében kifejtette: az írásbeli szerződési feltételnek mindig világosnak és érthetőnek kell lennie, e követelményt úgy kell értelmezni, hogy az nem csak azt követeli meg, hogy az érintett feltételnek nyelvtani szempontból kell érthetőnek lennie a fogyasztó számára, hanem azt is, hogy a fogyasztónak módjában álljon egyértelmű és érthető szempontok alapján értékelni a számára ebből eredő gazdasági következményeket (C-348/14. számú ítélet). Az EUB a C-621/2017. számú ügyben hozott ítéletének 40. és 41. pontjaiban emlékeztetett arra, hogy a szerződés nem tekinthető úgy, mint ami átlátható jelleggel tünteti fel a fogyasztó fizetési kötelezettségének indokát, amennyiben vitatott, hogy a hitelező köteles tényleges ellenszolgáltatást nyújtani a fogyasztó fizetési kötelezettsége fejében (EUB C-143/13. számú ítélet). Amennyiben a fogyasztó vitatja, hogy a fizetési kötelezettsége ellenében bármely valós szolgáltatást nyújtanának a számára, a nemzeti bíróság feladata annak vizsgálata, hogy az érdekeltet tájékoztatták-e a fizetési kötelezettségét megalapozó indokokról. Az EUB C-621/17. számú ítéletének 45. és 54. pontja szerint önmagában az, hogy a szerződések nem részletezik a kezelési költség ellenében nyújtott szolgáltatásokat, nem magyarázzák kiszámítási módját, nem jelenti azt, hogy az azokhoz kapcsolódó feltételek nem felelnek meg az átláthatóság követelményének, amennyiben a ténylegesen nyújtott szolgáltatások jellege észszerűen érthető vagy levezethető a teljes szerződésből. A 43. pont alapján ugyanakkor a bankkal szemben a tárgyalási lehetőségei és tájékozottsági szintje tekintetében hátrányos helyzetben lévő fogyasztó számára a ténylegesen nyújtott szolgáltatások jellegének az összességében értékelt szerződésből levezethetőnek kell lennie.

[13] A másodfokú bíróság egyetértett a felperesnek azzal az érvelésével, a szerződés nem tüntette fel a fogyasztó felperes számára átlátható jelleggel, hogy melyek a kezelési költség fizetési kötelezettségét megalapozó indokok. Ahhoz, hogy a fogyasztó a kezelési költségre tekintettel megalapozottan hozhasson döntést a szerződés megkötéséről, át kell látnia, hogy a hitelezőnek milyen jellegű, a kamatban nem érvényesített költségei megtérítésére kell kötelezettséget vállalnia. Erre tekintettel tud dönteni arról, hogy a pénzügyi intézet által

meghatározott átalányköltség valós és reális, általa elfogadható-e. Ez a szerződésben nem volt meghatározva, de a teljes szerződésből sem volt észszerűen érthető, levezethető. Sem a szerződés kezelési költség megfizetésének kötelezettségét meghatározó pontjában, sem a szerződésben máshol nem szerepel, hogy az alperes mely tényleges tevékenységei alapján kalkulált költséget, így annak indokltsága a fogyasztó számára nem ellenőrizhető. Megítélése szerint helytállóan hivatkozott a felperes arra, hogy az üzletszabályzat 4.2.1. pontja alapján nem határozható meg világosan és érthetően a kezelési költség ellenszolgáltatása, az ahhoz kapcsolódó tevékenység, mert a 4.2.1.a) pont szerinti ügyleti kamat mellett az alperes a 4.2.1.h) pontban kezelési költséget is felszámolt, a 4.2.1.i) pontban a hitelműveletekhez kapcsolódó költségeit, a 4.2.1.j) pontban költségtérítést is megjelölt, amely költségek egyértelműen nem meghatározottak, nem állapítható meg, hogy azokat az alperes ténylegesen mire számítja fel.

[14] Rámutatott: a felperes nem állította, hogy a kikötött kezelési költség meghaladta a szerződéskötés kori időben hasonló kondíciókkal rendelkező kölcsönszerződésekben felszámított átlagos kezelési költséget, illetve a kikötött kamatmértékkel együtt meghaladta a szerződéskötés kori időben hasonló kondíciókkal rendelkező kölcsönszerződésekben kezelési költség nélkül alkalmazott kamatmértéket.

[15] Hangsúlyozta, hogy az EUB C-621/17. számú ügyben hozott ítélet 51. pontja értelmében a jelentős egyenlőtlenség nem korlátozódhat olyan mennyiségi jellegű gazdasági értékelésre, amely egyrészt a szerződés tárgyát képező ügylet teljes költségének, másrészt a vizsgált feltétellel a fogyasztóra hárított költségnek az összevetésén alapul (EUB C-226/12.). A jelentős egyenlőtlenség ugyanis eredhet önmagában abból, hogy kellően súlyos mértékben sérül a fogyasztónak mint szerződő félnek az alkalmazandó nemzeti rendelkezések szerinti helyzete.

[16] A jogerős ítélet [27] bekezdésében a másodfokú bíróság kifejtette: az EUB C-415/11. számú ítéletében foglaltak szerint a fogyasztó kárára előidézett jelentős egyenlőtlenség abban az esetben állapítható meg, ha a szerződési feltétel a nemzeti jogban szabályozottnál kedvezőtlenebb jogi helyzetbe hozza a fogyasztót. A kezelési költség nem díj, hanem költség, amely a fogalmából adódóan az alperes oldalán a felperes érdekében felmerült indokolt kiadás. Költségként tehát a fogyasztó érdekében felmerült valóságos kiadások számíthatók fel, annak a kiadásnak a fogyasztó általi megtérítése viszont nem követelhető, amely kizárólag a hitelező érdekében álló tevékenységgel áll összefüggésben, illetve amely a hitelező alapvető szerződéses kötelezettségének és az ehhez tartozó törvényi kötelezettség teljesítésével kapcsolatos. A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 201. § (1) bekezdéséből és 523. §-ából következően kölcsönszerződés esetén a szolgáltatás ellenértéke az ügyleti kamat, ezen túlmenően költség csak abban az esetben számítható fel, ha a pénzügyet a fogyasztónak a kölcsönszerződésből eredő kötelezettségét meghaladó szolgáltatást nyújt. Ilyen többlétszolgáltatás azonban a perbeli szerződésből és az alperes előadásából nem következik. A régi Hpt. 2. számú melléklet 10.2.a) pontjában, valamint a 10.3. pontjában foglaltak szerint a kamat mint ellenszolgáltatás ellenében, és kizárólag az ennek ellenében végzett pénzkölcsön nyújtás magában foglalja a hitelképesség vizsgálatával, a hitel- és kölcsönszerződések előkészítésével, a folyósított kölcsönök nyilvántartásával, figyelemmel kísérésével, ellenőrzésével, a behajtással kapcsolatos intézkedéseket is. E rendelkezésekből tehát az következik, hogy a 10.3. pontban megjelölt és az alperes által a kezelési költség alapjául állított szolgáltatásokat a pénzkölcsönnyújtás magában foglalja, amelynek ellenszolgáltatása az ügyleti kamat.

[17] A jogerős ítélet [28] bekezdésében részletezettek szerint mindezeknek azért volt jelentősége, mert az alperes a kezelési költség ellenében nyújtott szolgáltatásokat kifejezetten

a régi Hpt. 2. számú melléklet 10.3. pontjában nevesített szolgáltatásokban határozta meg, amiért az ügyleti kamaton felüli további ellenszolgáltatás a régi Hpt. 2. számú melléklet 10.2.a. és 10.3. pontjának egybevetett értelmezése alapján sem számítható fel. A kezelési költség ellenében nyújtott szolgáltatások pedig részben az alperes törvényi kötelezettségének teljesítésével kapcsolatos szolgáltatások, részben pedig nem a felperes érdekében álló tevékenységgel függenek össze. A prudens működés a betétesek és nem az adósok érdekét szolgálja. A szerződés teljesítése során az alperesnek keletkezhetnek adminisztratív kiadásai, ezek azonban a bank saját üzleti kockázatába tartozó olyan működési költségek, amelyek átalánydíj formájában sem terhelhetők a fogyasztóra. A kezelési költségnek a tőketartozás, illetve az év elején fennálló tőketartozás %-os mértékében való meghatározása nem lehet indokolt, hiszen, ha merül is fel a fogyasztó érdekében nyújtott tevékenység ellenében az alperesnek költsége, az nem függhet a folyósított kölcsön összegétől. Magyarországon működő pénzintézet esetében pedig a költség devizában való felszámítása és nyilvántartása bizonyosan indokolatlan.

[18] A másodfokú bíróság szerint a szolgáltatás nélküli ellenszolgáltatásról szóló szerződési feltétel jelentős egyensúlytalanságot eredményezett a felek viszonyában és alappal feltételezhető, hogy egyedi megtárgyalás esetén a felperes ilyen tartalmú szerződési kikötést észszerűen nem fogadott volna el.

[19] Mindezek alapján a másodfokú bíróság úgy ítélte, hogy az okirati bizonyítékokat és a felek előadását a régi Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltak szerint értékelve arra kellett következtetni: a kezelési költség kikötéséről szóló feltételek nem világosak és nem érthetőek, továbbá a szerződő felek viszonyában a jóhiszeműség követelményét sértve egyensúlytalan helyzetet teremtenek, ezért tisztességtelenek.

[20] Rámutatott, hogy a tisztességtelenség uniós jogi következménye, miszerint a felperest a kezelési költség fizetését előíró szerződési feltétel nem köti, magából az érvénytelenség megállapításából fakad. A kezelési költség fizetését előíró szerződési feltételek tisztességtelenségét erre tekintettel állapította meg.

[21] Ezt meghaladóan a keresetet azért utasította el, mert a felperesnek a részteljesítéseire vonatkozó tényállítása és kimutatása szerint nem szűnt meg a szerződésből eredő követelés teljesítésére irányuló kötelezettsége, az valamennyi szerződés esetében meghaladja – az alperes által is elismert összegben – a kezelési költség címén teljesített összegeket. A felperes az alperessel szemben fennálló tartozásába az alperes által elismert 5.793.170 forintot a DH2 tv. 37/A. § (1) bekezdésében foglaltak alapján alkalmazandó 5. § (3) bekezdés szerint számíthatja be, de annak visszakövetelésére nem jogosult. A fogyasztó a jogalap nélküli gazdagodás szabályai alapján abban az esetben kérhetne csak marasztalást, ha a fogyasztói kölcsönszerződés megszűnése a szerződésből eredő követelés teljesítésére irányuló kötelezettség fennmaradása nélkül következett be [DH2 tv. 5. § (4) bekezdés].

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[22] Az alperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a keresetet teljes egészében elutasító határozat hozatalát kérte. Másodlagos felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére és az első-, illetve a másodfokú bíróság új eljárásra utasítására irányult.

[23] A felülvizsgálatra okot adó jogszabálysértést abban jelölte meg, hogy

- a másodfokú bíróság téves jogértelmezéssel jutott arra a következtetésre, miszerint a perbeli szerződések kezelési költségre vonatkozó rendelkezései tisztességtelenek;
- helytelenül alkalmazta a régi Ptk. 209. § (5) bekezdésében, a 2/2014. számú PJE határozatban, valamint a Tanács a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 1993. április 5-i 93/13/EGK irányelve (a továbbiakban:

fogyasztói irányelv) 4. cikk (2) bekezdésében foglaltakat. Előadta továbbá, hogy a felülvizsgálati eljárásban is változatlanul fenntartja az első- és másodfokú eljárásban tett nyilatkozatait. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a kezelési költség „nem tartozik a kivétel alá”, a jogerős ítélet [27] és [28] bekezdésében foglaltak azonban sértik az EUB C-621/17. számú határozatát, és annak kúriai gyakorlatát is, ezek ugyanis azt kívánják meg, hogy a szerződésből azonosíthatók legyenek azok a szolgáltatások, amelyekért a fogyasztók fizetnek.

[24] Nézete szerint a jogerős ítélet [27] és [28] bekezdésében a másodfokú bíróság a régi Ptk. 523. §-ából az üzletszerű hitelszerződésekre vonatkozóan jogellenes következtetést vont le, a régi Hpt. 2. számú melléklet 10.2.a) pontját pedig iratellenesen értelmezte. Az utóbbi nem a régi Ptk. szerinti kölcsönnyújtást, hanem a régi Hpt. szerinti pénzügyi szolgáltatást definiálja, tehát nem bővíti a Ptk. fogalmát, hanem attól eltérő fogalmat állapít meg. Azt, hogy nincs helye kezelési költség felszámításának, a hatályos magyar joganyag és a jogtudományi, valamint PSZÁF álláspont cáfolja, márpedig az „Aziz” teszt (EUB C-415/11.) fokozottan vizsgálja, hogy a szerződéskötéskor szokásosan alkalmazott kikötés eredményez-e a jelentős aránytalanságot. A másodfokú bíróság iratellenesen állapította meg a per tárgyát képező szerződésekben kikötött kezelési költség tartalmát, azt ugyanis a mindenkori kintlévő tőkére vetítetten és nem a kölcsönösszeg százalékos mértékében határozta meg az alperesi jogelőd. A kintlévő tőke átszámítással váltható forintra, de ettől még ez a díj (a devizában megállapítható költségek tilalmát követően) forintban került megállapításra és kiszabásra.

[25] Érvelése értelmében a kölcsönszerződés alapvető szolgáltatási tartalmát a régi Ptk. és a régi Hpt. szabályai, valamint egyéb jogszabályok speciális szabályai együtt határozták meg. A régi Hpt. definíciója szerint a kölcsönszerződés alapján olyan pénzkölcsön-nyújtási szolgáltatásra vállalt kötelezettséget, amelynek körében – többek között – a kölcsönszerződés nyilvántartásával, elszámolásával, figyelemmel kísérésével, ellenőrzésével, betartásával, illetve forrás finanszírozásával kapcsolatos intézkedéseket is elvégzett. Ezek a szolgáltatások szorosan kapcsolódnak a kölcsönszerződéshez, annak lényegi elemét képezik. A jogszabályok nevesítik a kezelési költséget mint a hitelező által felszámítható költséget. A jogalkotó szerint: a kezelési költség felszámítása jogszerű; a kezelési költség kamatjellegű, átalánydíjként felszámítható; azt a forintosítás során a kamatfelár részeként kell figyelembe venni. A fogyasztói irányelvet implementáló régi Ptk. 209. § (5) bekezdése kimondja, hogy a főszolgáltatás megállapítását tartalmazó, illetve a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötésekre a tisztességtelenségi kritériumok nem alkalmazhatók, ha a vizsgált kikötések egyébként világosak és érthetőek. Mindebből szerinte az következik, hogy a perbeli szerződésekben kikötött kezelési költség tisztességtelensége a régi Ptk. 209. § (5) bekezdés alapján nem vizsgálható. A kölcsönszerződésekben kikötött kezelési költség a szerződés elsődleges tárgyát, főkötelezettségét alkotó, jellegadó szolgáltatás ellenértéke, illetve a szolgáltatások árát állapítja meg. A kölcsönszerződések átlátható jelleggel feltüntették a kezelési költség mechanizmusának konkrét működését. Ez alapján a fogyasztó számára értékelhetők a kezelési költségből eredő gazdasági következmények. A kezelési költséggel kapcsolatos szerződési kikötések tehát megfeleltek a világosság és érthetőség követelményének. Az alperes álláspontja alátámasztásaként a fogyasztói irányelv 4. cikk (2) bekezdésére, az EUB C-26/13. számú ítéletére és a Kúria általános szerződési feltételekkel kapcsolatos Pfv.21.257/2014/4. számú eseti döntésére is hivatkozott.

[26] Kitért arra is, amennyiben vizsgálható a kezelési költség tisztességtelensége, úgy a perbeli kölcsönszerződések kezelési költséggel kapcsolatos kikötései tisztességesek. Rámutatott, hogy a kezelési költségre vonatkozóan számos jogszabály tartalmaz kifejezett rendelkezést, amelyből a tisztességtelenség szempontjából két dolog következik. Egyrészt alappal lehet hivatkozni a régi Ptk. 209. § (6) bekezdése szerinti mentesülésre, másrészt – ha

ez a jogszabályi rendelkezés nem alkalmazható – a jogalkotó által szabályozott megoldás tekintetében a régi Ptk. 209. § (1) bekezdésében foglalt teszt körében nem teljesülhet a jóhiszeműség és tisztesség sérelme, illetve az egyoldalú és indokolatlan kikötés feltétele. A jogszabályi rendelkezésekből tehát fogalmilag kizárható a kezelési költség vonatkozó kikötések tisztességtelensége.

[27] Hasonló következtetést látott levonhatónak a bírói gyakorlatból is. Kiemelte: a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1 tv.) 4. §-a alapján indított perben az alsóbb fokon eljáró bíróságok és a Pfv.21.912/2014/4. számú határozatában a Kúria is kizárólag a kezelési költség egyoldalú módosítására vonatkozó szövegrészt minősítették tisztességtelennek, annak ellenére, hogy a teljes szöveg benyújtásra került, így annak a felperes által állított tisztességtelenségét és semmisségét a bíróságnak hivatalból észlelnie kellett volna. Tekintettel arra, hogy eljáró bíróságok egyike sem emelt kifogást a kezelési költség kamat jellegű, átalánydíjként történő felszámításával szemben, a bíróságok gyakorlata alátámasztani látszik a jogszabályokból levezetett tisztességtelenség hiányát.

[28] Az alperes szerint a kezelési költség és a hitelező szolgáltatása közötti aránytalanság sem állapítható meg. A kezelési költség kölcsönszerződésben meghatározott mértéke a régi Ptk. 209. § (5) bekezdésének figyelmen kívül hagyása esetén sem sérti a régi Ptk. 201. § (2) bekezdését és így a régi Ptk. 209. § (1) bekezdése alapján sem kifogásolható. Van ellenszolgáltatás a kezelési költséggel szemben, hiszen a hitelszerződés fenntartásával és a jogszabályok, valamint a Felügyelet által megkövetelt nyilvántartásával a felperes hitelügyletét illetően sok teher hárul az alperesre, amelynek költségét nyilvánvalóan nem köteles maga viselni. A kamat e költségeket nyilvánvalóan nem fedezheti. Az, hogy a kezelési költség ellenében nyújtott szolgáltatásokat nem részletezik, nem jelenti, hogy az azokhoz kapcsolódó feltételek nem felelnek meg a fogyasztói irányelv 4. cikk (2) bekezdésében és 5. cikkében előírt átláthatósági követelménynek, amennyiben a ténylegesen nyújtott szolgáltatások jellege észszerűen érthető vagy levezethető a teljes egészében tekintett kölcsönszerződésből (EUB C-621/17.).

[29] A kezelési költségre és folyósítási jutalékra vonatkozó bírói gyakorlatból (EUB C-621/2017., Kúria Gfv.30.356/2019/11.) szerinte az következik, hogy a kezelési költség tényleges, komplex banki szolgáltatásokat ellentételez. A fogyasztói irányelv és a régi Ptk. alapján kétféle tisztességtelenségi teszt alkalmazandó (transzparencia teszt, arányossági teszt). A perbeli kölcsönszerződésekben meghatározott kezelési költség kikötés tekintetében is alkalmazandó módon a Kúria elvi élel állapította meg, hogy a kezelési költség nem része a főszolgáltatásnak.

[30] Az alperes előadta: a perbeli kölcsönszerződések a transzparencia tesztnek maximálisan megfelelnek, hiszen a kezelési költségre vonatkozó kikötések nem csak nyelvtani szempontból érthetők, de a fogyasztó számára lehetővé teszik, hogy egyértelmű és érthető szempontok alapján értékelje a kezelési költségből eredő gazdasági következményeket. A kezelési költséggel kapcsolatos átláthatósági követelmény nem kívánja meg, hogy a kezelési költség ellenében nyújtott valamennyi szolgáltatást is részletezzék. Az alperes szerint a felülvizsgálati kérelemben megjelölt szerződési kikötések (kölcsönszerződés: I.3.4., I.3.10., I.4.2., I.4.3.1., I.4.4., I. 4.6., I5.4., I.7.1., I.7.4., I.7.5., II.3., II.8.2., II. 8.4., II.9., III.1.1., III.1.3., III.3.1.; üzletszabályzat: 2.1.4., 2.2.1., 3.1.1-3.1.5., 4.1.2., 4.1.4., 4.2.1-4.2.11., 4.3.1., 5.1.3., 5.1.4., 5.2.1., 5.3.1-5.3.3., 5.4.1., 5.4.2., 5.7., 5.8., 5.8.5., 6.1.3., 6.2.1., 6.3.10., 8.1., 8.3., 8.3.1., 9.1.9.3., 11.7., 15.1.) alapos, világos és érthető tájékoztatást adnak nem csupán a kezelési költség fennállásáról, mértékéről és számításáról, de tartalmazzák a kezelési költséggel fedezett adminisztratív szolgáltatásokat is. Az EUB és a Kúria egyaránt

megfelelőnek találta a transzparencia teszt szempontjából a jelen perbelihez hasonló szerződéses kikötést.

[31] Az arányossági/tisztességtelenségi teszttel kapcsolatban az alperes a Kúria Gfv.30.356/2019/11. számú ítéletének [47]-[53] bekezdéseire hivatkozott. Hangsúlyozta, hogy a jelen ügyben a Kúria a korábbi jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett kifejezetten az EUB C-621/17. számú határozata 50., 51. és 55. pontja szerinti arányossági/tisztességtelenségi teszt elvégzését írta elő az elsőfokú bíróságnak. A teszt lépéseit az EUB C-415/11. számú határozata és az ügyben adott főtanácsnoki vélemény tartalmazta. Az, hogy észszerűen elvárható volt-e a sérelmezett kikötés felperes általi elfogadása, azaz a kikötés megfelel-e a jóhiszeműség és tisztesség követelményének, a kölcsönszerződés átfogó értékelésével, a kölcsönszerződés megkötését kísérő összes körülmény figyelembevételével állapítható meg. Ennek keretében vizsgálandó különösen, hogy a szerződéskötés időpontjában a hasonló deviza kölcsönszerződésekben a piacon szokásosan alkalmazott szerződéses kikötésekben jellemzően hasonló szabályokat fogalmaztak-e meg; mi volt az eltérés tárgyi/objektív indoka; az irányadó jogszabályok alapján védelem nélkül maradt-e a felperes a kikötés állítólagos tisztességtelenségével szemben. Az EUB C-621/17. számú határozatának 55. pontja az arányossági/tisztességtelenségi vizsgálat körében két szempontot említ: a kezelési költség nem fedezhet olyan kötelezettséget, amely nem tartozik a kezelési költséggel fedezhető adminisztratív szolgáltatások körébe; a kölcsön összegéhez képest a kezelési költség címén a felperesre terhelt összegek nem lehetnek aránytalanok. Mindegyik szempont tekintetében követelmény, hogy a szerződéses kikötés tisztességtelensége akkor állapítható meg, ha a fogyasztó hátrányára történő eltérés egyenlőtlenséget idéz elő. A régi Ptk. 209. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés közösségi joggal összhangban álló értelmezése esetén tehát a kölcsönszerződés kifogásolt kikötése csak akkor tisztességtelen, ha tényszerűen bizonyítható, hogy a vitatott kikötés a fogyasztó számára tényleges hátrányt okoz vagy okozhat.

[32] A perbeli kölcsönszerződéseknel elvégezve a jóhiszeműség és tisztesség tekintetében ismertetett tesztet szerinte megállapítható: a kölcsönszerződés megkötésének időpontjában a magyar piacon általánosan bevett gyakorlat volt a kölcsönösszegre vetített, százalékos formában meghatározott kezelési költség alkalmazása. A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének Ajánlásában kiadott mintatájékoztató 5. és 6. pontja a perbeli kezelési költséggel azonos, százalékos formában meghatározott díjra hivatkozott. Azonos vagy hasonló (százalékos) kezelési költséget alkalmazott ebben az időben a bank, az alperes1 és a bank1 is. Nem vitatható tehát, hogy a kölcsönszerződés megfelelt a jóhiszeműség és tisztesség elvének, hiszen az alperesi jogelőd észszerűen feltételezhette, hogy a piacon szokásosan alkalmazott kezelési költséget a felperes egyedi megtárgyalás esetén is elfogadta volna.

[33] Az arányosság kérdéskörét vizsgálva az alperes szerint megállapítható, hogy a kezelési költség kizárólag a kölcsönszerződésben azonosítható adminisztratív szolgáltatások díját tartalmazta, és ezen költségek a kölcsönösszegre vetítve nem voltak aránytalanok. Megállapítható továbbá, hogy a kezelési költség nem sérthette a fogyasztók érdekeit, hiszen nem szűkítette és nem korlátozta a kölcsönszerződésből eredő jogaikat, valamint nem állapított meg a magyar jogszabályok által el nem ismert, illetve nem tételezett kötelezettségeket a hátrányukra.

[34] A kezelési költségösszege vonatkozásában az alperes az MNB honlapján elérhető svájci frank alapú hitelekre vonatkozó összefoglaló táblára hivatkozott. Álláspontja szerint abból egyértelműen megállapítható, hogy az MNB által alkalmazott THM mértékéből kivonva az MNB egyéb költség mértékét, a két adat különbsége: évi 2,08 %, amely a per

tárgyát képező szerződés szerinti százalékos értéktől nem tér el kimagaslóan. Ez a számítás önmagában igazolja, hogy a szerződésben alkalmazott kezelési költség és egyéb költség nem magasabb az átlagos mértéknél, így jelentős aránytalanság nem állapítható meg. Az MNB által közzétett adatok is százalékos arányokat határoznak meg a kezelési költség vonatkozásában. Semmilyen hatályos jogszabály nem tiltotta, hogy a kezelési költség százalékos mértékben és devizában kerüljön elszámolásra, sőt ez volt az általánosan elfogadott hitelezési gyakorlat.

[35] Az alperes szerint a felülvizsgálati kérelemben előadottakat támasztja alá a Kúria Pfv.20.536/2020/8., Gfv.30.088/2020/10. számú ítélete, valamint a Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.20.308/2020/6. számú határozata.

[36] A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult. Rámutatott, hogy a másodfokú bíróság az okirati bizonyítékokat és a felek előadását mérlegelve a régi Pp. 206. § (1) bekezdésére alapítva hozta meg a jogerős ítéletet. Mivel a felülvizsgálati kérelem nem tartalmazza azt, hogy a jogerős ítélet e jogszabályt sértene, a felülvizsgálati kérelemben foglaltak nem teljesíthetők.

A Kúria döntése és jogi indokai

[37] A Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmének tartalmára tekintettel mindenekelőtt a felülvizsgálati eljárás jogi természetét és korlátait rögzíti az alábbiak szerint.

[38] A felülvizsgálati eljárás szigorú eljárási szabályok szerinti rendkívüli perorvoslat. A régi Pp. 270. § (2) bekezdésének és 275. § (3) bekezdésének együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálat alapja az anyagi jogi jogszabálysértés vagy az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással bíró eljárási szabálysértés megvalósulása. A régi Pp. 275. § (2) bekezdésében foglaltak szerint a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A Kúria már több határozatában [például: Pfv.21.307/2023/6.; Pfv.20.617/2022/13.; Pfv.20.718/2021/6.; Gfv.30.137/2023/4.; és egyezően a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. és 4. pontjában adott értelmezésében] rámutatott, hogy a régi Pp. 272. § (2) bekezdése értelmében az érdemi felülvizsgálat kereteit meghatározó felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a felülvizsgálattal támadott határozatnak, valamint annak megjelölése, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, és annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre vonatkozó hivatkozása indokait is ismerteti. Miután a felülvizsgálat tárgya a jogerős ítélet [rég Pp. 270. § (2) bekezdés], a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő félnek az általa állított és a fentiek szerint indokolt jogszabálysértéseket a felülvizsgálattal támadott jogerős ítélettel kell ütköztetnie. Érdemben csak azok a hivatkozások vizsgálhatók, amelyek esetében a törvény által előírt tartalmi követelmények maradéktalanul teljesültek, az egyéb hivatkozásokat a Kúria figyelmen kívül hagyja.

[39] Az alperes a rendkívüli perorvoslatát megalapozó jogsértést – felülvizsgálati kérelmének tartalmát tekintve [rég Pp. 3. § (2) bekezdés] – a régi Ptk. 209. § (1), (5) bekezdése helytelen, iratellenes alkalmazásában, valamint a régi Hpt. 2. számú melléklet 10.2.a) pontja téves értelmezésében határozta meg.

[40] A felülvizsgálati kérelem indokolása szerint a régi Ptk. 209. § (5) bekezdésének megjelölésével az alperes két jogszabályi rendelkezés sérelmére is hivatkozott, a Kúria azonban érdemben ezek egyikét sem vizsgálta, mert a jogszabályi rendelkezések

alkalmazhatóságáról az ügyben korábban hozott részítéletében már állást foglalt. A régi Ptk.-nak a perbeli szerződés megkötésekor hatályos – erre tekintettel az ügyben irányadó – 209. § (5) bekezdése szerint nem minősülhet tisztességtelennek a szerződési feltétel, ha azt jogszabály állapítja meg, vagy jogszabály előírásának megfelelően határozzák meg. A Kúria részítéletének [36] bekezdésében rögzítette: alaptalanul hivatkozott az alperes arra, hogy a kezelési költség kikötésének tisztességtelensége nem vizsgálható. A régi Ptk. 209. § (5) bekezdése alapján kialakult következetes bírói gyakorlat értelmében vizsgálható azon szerződési feltétel tisztességtelensége, amely a jogszabály rendelkezését tölti ki tartalommal (Kúria Gfv.30.570/2017/5., közzétéve: BH2018. 256.; Gfv.30.067/2018/5.). A Kúria fenntartja azt a részítéletben kifejtett álláspontját, miszerint a perbeli kölcsönszerződések megkötésének időpontjában nem volt hatályban olyan jogszabály, amely előírta vagy kifejezetten megengedte volna a tőkeösszeg meghatározott százalékában megállapított kezelési költség kikötését. A kezelési költség fogalmának egyes jogszabályokban való előfordulása ezért nem teszi alkalmazhatóvá a jelen ügyben a régi Ptk. 209. § (5) bekezdését. A Kúria rámutat továbbá, hogy a régi Ptk. 2009. május 22-től hatályos 209. § (5) bekezdésének a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott rendelkezése a régi Ptk. szerződéskötéskori időállapota szerinti 209. § (4) bekezdésében foglaltaknak feleltethető meg. E rendelkezés szerint a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók a főszolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötésekre. A Kúria a jelen ügyben hozott részítélete [37] bekezdésében úgy foglalt állást, hogy a kezelési költség nem tartozik a főszolgáltatás körébe (Kúria Gfv.30.356/2019/11., Gfv.30.088/2020/10.). Változatlanul fenntartja azt a jogi álláspontját is, hogy a kezelési költség tisztességtelensége vizsgálható.

[41] A részítélet [37] bekezdésében a Kúria azt is rögzítette: a kezelési költséget előíró szerződéses kikötés tisztességtelenségének megítélésekor annak világossága és érthetősége mellett vizsgálni kell a jóhiszeműség követelményének az esetleges megsértését és a fogyasztó kárára kialakult jelentős egyenlőtlenség esetleges fennállását is [fogyasztói irányelv 3. cikk (1) bekezdés, 5. cikk, EUB C-415/11. számú ítélet 69. pont, EUB C-621/17. számú ítélet 49. pont].

[42] Kiemeli továbbá, hogy az EUB C-621/17. számú ítélete 52. pontjában foglaltak szerint a fogyasztói irányelv 4. cikkének (1) bekezdéséből következően mind a transzparencia teszt (világosság és átláthatóság), mind az arányossági teszt (egyensúlytalanság, jóhiszeműség) alapján a szerződési feltétel tisztességtelen voltát a szerződéskötés időpontjában a szerződés tárgyát képező áru vagy szolgáltatás természetének, a szerződéskötés valamennyi körülményének, továbbá e szerződés vagy más olyan szerződés összes többi feltételének figyelembevételével kell megítélni, amelytől e szerződés függ. Az EUB C-621/17. számú ítéletben felállított szempontrendszernek a kezelési költség kikötése akkor felel meg, ha a fogyasztóval szerződő fél e költség ellenében valamilyen beazonosítható ellenszolgáltatást nyújtott, ugyanakkor az nem követelmény, hogy valamennyi szolgáltatás részletezésre kerüljön {Kúria Gfv.30.294/2021/7. [74]}.

[43] A másodfokú bíróság a jogerős ítélet [23] bekezdésében azt állapította meg, hogy sem a szerződés kezelési költség megfizetésének kötelezettségét meghatározó pontjában, sem a szerződésben máshol nem szerepel, hogy az alperes mely tényleges tevékenységei alapján kalkulált költséget. A jogerős ítélet tényállásából és jogi indokolásából következően a másodfokú bíróság az alperes üzletszabályzatának 4.2.1. pontja alapján vonta le azt a következtetést, hogy a költségek egyértelműen nem meghatározottak, nem állapítható meg, hogy azokat az alperes ténylegesen mire számítja fel. A felülvizsgálati kérelemben az alperes a kezelési költség tartalmának iratellenes megállapítására hivatkozott, és kérelme 15. oldalán megjelölte azokat a szerződési kikötéseket, amelyek álláspontja szerint tartalmazzák a

kezelési költséggel fedezett adminisztratív szolgáltatásokat, de nem jelölte meg megsértett jogszabályi rendelkezésként a régi Pp. 206. § (1) bekezdését. A Kúria ezért a jelen határozata [38] bekezdésében kifejtettekre tekintettel nem vizsgálhatta, hogy a másodfokú bíróság jogszabálysértően állapította-e meg a tényállást. Erre tekintettel a jogerős ítélet tényállását a felülvizsgálati eljárásban is irányadónak kellett tekinteni, annak alapján pedig nem lehetett arra a következtetésre jutni, hogy perbeli szerződési kikötés eleget tesz a világosság és érthetőség követelményének.

[44] A régi Ptk. 209. §-ának a 2009. évi XXXI. törvény 1. § (2) bekezdésével megállapított (4) bekezdése – amely szerint az általános szerződési feltétel és a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt feltétel tisztességtelenségét önmagában az is megalapozza, ha a feltétel nem világos vagy nem érthető – azonban nem irányadó a perbeli szerződéses feltételre. A fogyasztói irányelv értelmében pedig a vizsgált feltétel tartalmát és az átláthatóság hiánya által kifejtett hatását is tekintetbe véve a világos és érthető megfogalmazás hiánya önmagában nem alapozza meg a mellékkötelezettségnek minősülő kezelési költség kikötésének tisztességtelen jellegét.

[45] A Kúria emlékeztet: a jelen ügyben hozott részítélet [37] bekezdésében – valamint döntése elvi tartalmában – már rögzített követelményre, miszerint a kezelési költség nem tartozik a főszolgáltatás körébe ezért az azt előíró szerződéses kikötés tisztességtelenségének megítélésekor annak világossága és érthetősége mellett vizsgálni kell a jóhiszeműség követelményének esetleges megsértését és a fogyasztó kárára kialakult jelentős egyenlőtlenség esetleges fennállását. Kiemeli továbbá, hogy részítéletének [39] és [43] bekezdésében a Kúria meghatározta, mely szempontok alapján állapítható meg a tisztességtelenséget megalapozó aránytalanság teljesülése. Rámutatott: abban az esetben, ha a bank a kezelési költséget a hitelezési tevékenységhez tipikusan hozzátartozó szolgáltatások ellentételezéseként köti ki, amint arra a perben az alperes hivatkozott, úgy ezen költségek, illetve szolgáltatások ellenértéke adott esetben akár a kamatban is elszámolható lenne. Erre tekintettel a főszolgáltatásként kikötött ellenszolgáltatásnak (az ügyleti kamatnak) arányosan csökkennie kell (Kúria Gfv.30.356/2019/11., Gfv.30.294/2021/7.). A szerződéskötéskor hasonló kondíciókkal (pl. pénznem, futamidő, kockázati besorolás) rendelkező kölcsönszerződésekben alkalmazott piaci kamatok figyelembevételével állapítható meg az, hogy a kezelési költség felszámításával kialakul-e jelentős egyenlőtlenség a fogyasztó felperes terhére.

[46] A Kúria álláspontja szerint a másodfokú bíróság jogerős ítéletben kifejtett álláspontjával ellentétben nem vezethető le a régi Ptk. 523. § (1)-(2) bekezdése, valamint a régi Hpt. 2. számú melléklet 10.2.a) pontja és 10.3. pontja egybevetett értelmezésével az, hogy a hitelező nem számíthat fel ellenszolgáltatást az ügyleti kamaton felül. A másodfokú bíróságnak az a következtetése sem helytálló, hogy a régi Hpt. 2. számú melléklet 10.3. pontjában felsorolt intézkedések nem az adós érdekében álló pénzügyi tevékenységek. A Kúria kiemeli: a kölcsönszerződés alapján a hitelező (fő)szolgáltatása a pénzügyi szolgáltatás rendelkezésre bocsátása, a kamat pedig ennek az ellenszolgáltatása. Az alperes a kezelési költséget a hitelezési tevékenységhez (pénzkölcsönnyújtáshoz) tipikusan hozzá tartozó szolgáltatások ellentételezéseként kötötte ki. A pénzkölcsönnyújtás magában foglalja a régi Hpt. 2. számú melléklet 10.3. pontjában szereplő intézkedéseket, de ezek a hitelező kölcsönszerződésből eredő (fő)kötelezettségét meghaladó szolgáltatások. A kezelési költség a mellékszolgáltatásokért fizetendő ellenérték {Kúria Gfv.30.294/2021/7. [77], [78]}.

[47] A jogerős ítélet [25] bekezdésében rögzítettek szerint a felperes a perben nem állította, hogy a kikötött kezelési költség meghaladta a szerződéskötéskori időben hasonló kondíciókkal rendelkező kölcsönszerződésekben felszámított általános kezelési költséget, illetve a kikötött kamatmértékkel együtt meghaladta a szerződéskötéskori időben hasonló

kondíciókkal rendelkező kölcsönszerződésekben kezelési költség nélkül alkalmazott kamatmértéket. A felperes tehát a perben nem tett olyan tényállítást (nem állított olyan releváns tényeket), amelyek alapján megállapítható volna a jóhiszeműség hiánya és az egyensúlytalanság, azaz az arányosság feltételei teljesülésének hiánya.

[48] A Kúria a jelen ügyben hozott részítéletének [40] bekezdésében már rögzítette: önmagában az, hogy a kezelési költséget az alperes általánnyal jelleggel a devizában nyilvántartott kölcsönösszeg százalékos mértékében határozta meg, nem eredményezi annak tisztességtelenségét, mert amennyiben az a szerződéskötés idején elérhető hasonló kondíciójú kölcsönökhöz képest nem jelentett a felperesre nézve többletkötelezettséget, illetve egyéb hátrányt, úgy alappal feltételezhető, hogy azt a felperes egyedi megtárgyalást követően is elfogadta volna. A Kúria a kezelési költség ilyen módon történt meghatározását más döntéseiben sem találta tisztességtelenségnek (Gfv.30.088/2020/10., Gfv.30.294/2021/7.).

[49] Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság a régi Ptk. 209. § (1) bekezdésének megsértésével állapította meg a perbeli szerződések kezelési költség felszámításáról rendelkező feltételeinek a tisztességtelenségét.

[50] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálattal érintett részében a régi Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú ítéletet megváltoztatva a felperes keresetét teljes egészében elutasította.

[51] Döntése a perköltség viselésére is kihatott: a pernyertes alperes első-, másodfokú- és (korábbi) felülvizsgálati eljárási költségének megtérítésére kötelezte a régi Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperest. Az alapeljárásban az alperes ügyvédi munkadíjból álló elsőfokú perköltségét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 3. § (2) bekezdés b) pontja, (6) bekezdése, 4/A. § (1) bekezdése alapján 1.270.000 forintban állapította meg a kifejtett ügyvédi tevékenység idő- és munkaigényéhez igazodóan. A másodfokú eljárásban az IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja, (5), (6) bekezdése, 4/A. § (1) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíj összege 254.000 forint. A Kúria részítéletében az alperes felülvizsgálati eljárási költségét 324.000 forintban állapította meg. A megismételt elsőfokú eljárásban az IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (4) bekezdése, 4/A. § (1) bekezdése alapján az alperes részére megállapított ügyvédi munkadíjból álló perköltség összege 183.393 forint. A megismételt másodfokú eljárásban az alperes perköltsége az általa megfizetett 463.454 forint fellebbezési illeték, valamint az IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (4), (5) bekezdése, 4/A. § (1) bekezdése alapján megállapított 91.967 forint ügyvédi munkadíj. Az alperes együttes első-, másodfokú- és felülvizsgálati eljárási költsége mindösszesen 2.587.354 forint. A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt kereseti és fellebbezési illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 74. § (3) bekezdése folytán irányadó, a bírósági eljárásban a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

A döntés elvi tartalma

[52] A hitelezési tevékenységhez tipikusan hozzátartozó szolgáltatások ellentételezéseként meghatározott kezelési költséget megállapító szerződési feltétel akkor tisztességes, ha egyrészt megfelel a ténylegesség elvének, és a nyújtott szolgáltatással egyenértékű ellenszolgáltatás, másrészt a főszolgáltatásként kikötött ellenszolgáltatás (az ügyleti kamat) erre tekintettel arányosan csökkentett mértékű, azaz a kikötés ebben az értelemben is megfelel az arányosság követelményének.

Záró rész

[53] Az alperes felülvizsgálati kérelme eredményre vezetett, ezért a felperes a régi Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a

jogi képviselője ügyvédi munkadíjából, valamint a megfizetett felülvizsgálati eljárási illetékből (70.000 forint) álló felülvizsgálati eljárási költségét. A Kúria az alperes jogi képviselőjének munkadíját a felülvizsgálati eljárással összefüggésben kifejtett 16 óra ügyvédi tevékenység alapulvételével az IM rendelet 3. § (3) bekezdés és a 4/A. § (1) bekezdése alapján 60.960 forintban állapította meg.

[54] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. 274. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően tárgyaláson kívül bírálta el.

[55] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a régi Pp. 271. § (1) bekezdés *e)* pontja zárja ki.

Budapest, 2025. május 6.

Dr. Cseh Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Magosi Szilvia s.k. előadó bíró, Dr. Mocsár Attila Zsolt s.k. bíró, Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k. bíró, Dr. Szabó Klára s.k. bíró